

3.17 Werkbak ingericht voor het vervoer van personen

Wanneer op hoogte moet worden gewerkt en het gebruik van de geëigende middelen als steiger of hoogwerker redelijkerwijs niet mogelijk is, kan onder strikte voorwaarden worden gewerkt vanuit een werkbak die in de haak van een hijskraan hangt of aan het hefwerkmechanisme van een hefwerktuig is bevestigd. Die strikte voorwaarden zijn vastgesteld omdat zowel een hijskraan als een hefwerktuig in beginsel is ingericht voor het vervoer van goederen en niet van personen. De belangrijkste risico's bij het gebruik van werkbakken aan hijs- en hefwerktuigen zijn valgevaar, beklemd raken van personen en omvallen van het hijs- of hefwerktuig.

Normen en regels

Voor een in de hijskraan hangende werkbak gelden andere regels dan voor een aan hijs- en hefwerktuig gemonteerde werkbak.

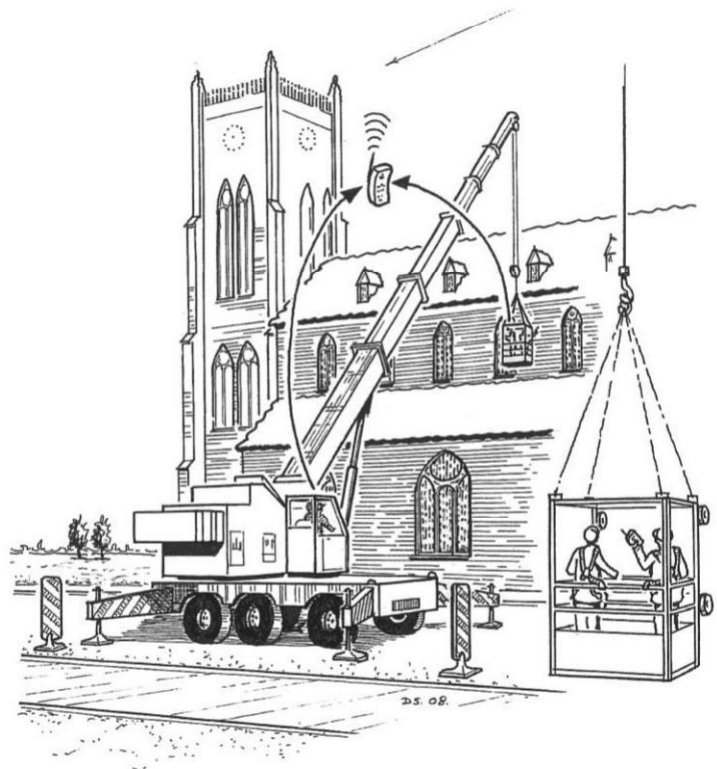
In een hijskraan hangende werkbak

In tegenstelling tot het verminderen van regels zoals de bedoeling was met de wetswijziging van 1 januari 2007 geldt dit allerm minst voor het gebruik van werkbakken ingericht voor personen. Er is hier sprake van versnippering van de regels. Arbobesluit artikel 7.22 waarin de regels voor de werkbakken stonden is vervallen. De technische eisen voor de werkbak zijn nu ondergebracht in de artikelen 7.3 derde en vierde lid, 7.4a, 7.5 eerste en vierde lid, 7.18 lid 4, en 7.18b. De toepassingsvoorwaarden zijn nu ondergebracht in Arbobesluit 7.23d. Inhoudelijk is er niet veel veranderd ten opzichte van de oude regelgeving. Met een hijs- of hefwerktuig dat uitsluitend is bestemd en ingericht voor vervoer van goederen, mogen geen personen worden vervoerd; ook niet tezamen met goederen. Een uitzondering wordt gemaakt voor incidentele werkzaamheden van korte duur. Het moet dan gaan om werkzaamheden die jaarlijks hooguit enkele malen worden verricht en die per keer niet langer duren dan vier uren. In beginsel moeten meer geëigende middelen worden toegepast, zoals steigers, hefsteigers of hoogwerkers, tenzij de inzet van deze middelen grotere gevaren met zich mee zou brengen dan die van de werkbak of wanneer de inzet van die andere middelen redelijkerwijs niet kan worden verlangd.

Enkele voorbeelden:

- kortstondige werkzaamheden waarbij het aanbrengen en verwijderen van meer geëigende middelen onevenredig hoge kosten met zich mee zouden brengen;
- werkzaamheden met een spoedeisend karakter waarbij het verlies aan tijd grotere risico's teweeg zou brengen dan het gebruik van een werkbak.

Door het Centraal College van Deskundigen Verticaal Transport is in 2006 afgesproken dat nieuwe werkbakken moeten voldoen aan de norm NEN-EN 14502-1. Het TCVT-certificatieschema W3-07 is hierop gebaseerd. Met het "TCVT-certificaat van Goedkeuring", in combinatie met een op de werkbak aangebrachte TCVT-Goedkeuringssticker toont de eigenaar aan dat is voldaan aan de bepalingen in het Arbobesluit over constructie, keuring en staat van onderhoud.

Werkbakken van voor 1 januari 1997

Werkbakken die voor 1 januari 1997 in gebruik zijn genomen (dus voordat CE-markering was ingevoerd) moeten qua constructie en uitvoering voldoen aan de toenmalige wet- en regelgeving (nader uitgewerkt in P144 en CP26, beide destijds uitgegeven door de Arbeidsinspectie).

Opschriften werkbak

Op een werkbak moeten de volgende opschriften onuitwisbaar zijn aangebracht:

- naam fabrikant;
- typeaanduiding;
- maximale werklust in kg;
- maximaal aantal personen;
- eigen massa in kg.

Tevens moet duidelijk leesbaar op de werkbak de volgende tekst zijn aangebracht: "Gebruik slechts beperkt toegestaan - let op: specifieke voorschriften in gebruiksaanwijzing".

Gebruiksaanwijzing werkbak

Een werkbak moet zijn voorzien van een gebruiksaanwijzing, die aangeeft onder welke voorwaarden hij mag worden gebruikt (zie onder paragraaf Praktische invulling). Bovendien moet een gebruiksaanwijzing de volgende informatie bevatten:

- naam en adres van de fabrikant/leverancier;
- typeaanduiding;
- overzichtstekening;
- hoofdgegevens, zoals:
 - maximale werklust (kg) en aantal personen;
 - afmetingen (lengte, breedte en hoogte);
 - eigen massa in kg;
 - toelaatbare windsnelheid in m/s (en eventueel windkracht Bft);
 - gegevens ophangmiddelen (kettingen, kabels, eindbevestigingen, etc.).

Keuring/inspectie werkbak

- Een werkbak wordt sinds eind 2005 niet meer beschouwd als een verwisselbaar uitrustingsstuk en valt daarmee niet meer onder de werkingssfeer van de Machinerichtlijn. Hij is dus niet gebonden aan een CE-markering en een EG-typeonderzoek.
- Een eerste keuring door een deskundige is aan te bevelen, met als keuringscriteria de bepalingen uit het Arbobesluit en (als dringende aanbeveling) de norm NEN-EN 14502-1 "Hijskranen - uitrusting voor het hijsen van personen - Deel 1: Hangende werkbakken". Wil men een TCVT-certificaat van goedkeuring, dan is een eerste keuring overeenkomstig NEN-EN 14502-1 verplicht.
- Een werkbak en zijn bevestigingsmiddelen moeten minstens eenmaal per jaar door een deskundige worden geïnspecteerd. Van deze inspectie moet een administratie worden bijgehouden.
- Vóór ieder gebruik moet een opstellingsinspectie worden uitgevoerd door de bestuurder van het hijs- of hefwerktuig samen met degene die verantwoordelijk is voor het gebruik van de werkbak. Hiervoor kan het bijgaande "Rapport voor opstellingsinspectie werkbak" worden gebruikt. Dit betreft zowel het hijs- of hefwerktuig als de werkbak.

Werkbak gemonteerd aan hefwerktuig

Met een hefwerktuig, bestemd voor het transport van goederen, mogen op grond van de Machinerichtlijn geen personen worden vervoerd, ook niet op betreedbare hefvlakken (Bijlage I, art. 4.3.3). Heeft een hefwerk een betreedbaar hefvlak, dat geschikt is voor het vervoer van personen dan moet zijn voldaan aan de eisen van de Machinerichtlijn: Bijlage I, hfdst. 6 en NEN-EN 280+A2 Hoogwerkers.

Praktische invulling

Voor het gebruik van de werkbak gelden de volgende regels. Deze dienen ook in de gebruiksaanwijzing te staan.

Algemeen

- Het hijs- of hefwerktuig moet geschikt zijn om in combinatie met een werkbak te worden gebruikt (niet ieder hijs- of hefwerktuig is zonder meer geschikt, zie verderop).
- De bestuurder van de machine én degene(n) in de werkbak moeten voldoende zijn geïnstrueerd over de risico's en de te nemen maatregelen.
- Tussen de pers(o)on(en) in de werkbakken en de kraanmachinist/bestuurder moet een permanente en onbelemmerde communicatie mogelijk zijn. Communicatie mag slechts worden gevoerd door één en dezelfde persoon in de werkbak en de kraanmachinist/bestuurder. Vooraf moeten duidelijke afspraken zijn gemaakt over de wijze van communicatie. De machinist/bestuurder moet direct kunnen reageren op signalen van de bemanning en mag de bedieningsplaats van het hijs- of hefwerktuig in beginsel niet verlaten en geen andere werkzaamheden verrichten zolang de bemande werkbak zich op hoogte bevindt.
- Zichtcontact is belangrijk. Indien dit door de locatie van de werkbak niet mogelijk is, mag de kraanbestuurder in geval van draadloze afstandbesturing zijn bedieningsplaats verlaten. Hierin schuilt wel een potentieel gevaar, want bij stoorsignalen kan de afstandbesturing uitvallen.
- De combinatie mag nooit worden gebruikt boven een windsnelheid van 13,8 m/s (windkracht 6 op 10 m hoogte), noch bij windsnelheden die hoger zijn dan voor het hijs- of hefwerktuig toelaatbaar is.
- De werkbak mag uitsluitend met geringe snelheid en zonder schokken of stoten worden verplaatst.
- De nominale last van de werkbak mag niet worden overschreden.
- De werkbak mag alleen worden betreden en verlaten wanneer hij op een vaste ondergrond staat. Het in- of uitstappen op een hoger of lager gelegen standplaats dan het standvlak van het hijs- of hefwerktuig is in principe niet toegestaan. Eventueel kan na een aanvullende risico-inventarisatie en -evaluatie een uitzondering worden gemaakt. Dit is echter beslist niet standaard.
- In geval van nood moet de bemanning tijdig kunnen worden geëvacueerd.

Hijswerktuigen

- Met een mobiele hijskraan waaraan een bemande werkbak is bevestigd mag niet worden gereden.
- Met een op een kraanbaan rijdende hijskraan waaraan een bemande werkbak is bevestigd, mag alleen met kruipsnelheid (max. 2,5 km/u) worden gereden.
- Personen in de werkbak moeten een valbeveiliging (harnasgordel) dragen die aan de werkbak aangelijnd is (korte lijn).
- De massa van de werkbak plus de maximale werklast mag niet meer bedragen dan:
 - 75% van de hijslast bij hijskranen op kraanbanen en vast opgestelde hijskranen;
 - 25% van de hijslast bij overige hijskranen.

Hefwerktuigen

- Rijden en neigen met een bemande werkbak boven een hefhoogte van 0,20 m is niet toegestaan.
- Positioneren boven deze hefhoogte is alleen toegestaan met kruipsnelheid.
- Het hefwerktuig is voorzien van een inrichting die alle bewegingsfuncties blokkeert, behalve de rijd- en neigfunctie.
- De in het hefmechanisme toegepaste kabels en/of kettingen moeten minstens dubbel zijn uitgevoerd.

Verwijzing

- Arbowet artikel 3 lid 1.
- Arbobesluit artikelen 7.3, 7.4a, 7.5, 7.18, 7.18b en 7.23d.
- TCVT W3-07: Certificatieschema Keuring werkbakken.
- NEN-EN 280+A2 Hoogwerkers - Ontwerpberekeningen, stabiliteitscriteria, constructie, veiligheid, inspecties en beproevingen.
- NEN-EN 14502-1 Hijskranen - Uitrusting voor het hijsen van personen - Deel 1: Hangende werkbakken.
- Abomafoons:
 - 3.14 Keuringen en documenten van hijskranen.
 - 3.40 Hijsgereedschap (algemeen).
 - 3.41 Staalkabels, kettingwerk, hijsshaken en hijsbanden.
 - 5.07 Hoogwerkers.

Datum: Augustus 2013

Wijzigingen ten opzichte van vorige uitgave

- Rapport opstellingsinspectie werkbak aangepast.
- Enkele redactionele aanpassingen.

Uitgave: Aboma bv
Maxwellstraat 49^a
Postbus 141
6710 BC Ede
tel. 0318 69 19 20
www.aboma.nl

Heeft u naar aanleiding van deze informatie vragen,
opmerkingen of verbetersuggesties, geef het aan ons door via

Abomafoon@aboma.nl

Wij helpen u graag!

Bijlage Rapport voor opstellingsinspectie werkbak aan hijs- of hefwerktuig

Deze opstellingsinspectie dient te worden uitgevoerd voor iedere ingebruikname van een werkbak aan een hijs- of hefwerktuig dat niet is ontworpen voor het hijsen of heffen van personen, waarbij het gevaar voor een vrije val van meer dan 3 m bestaat

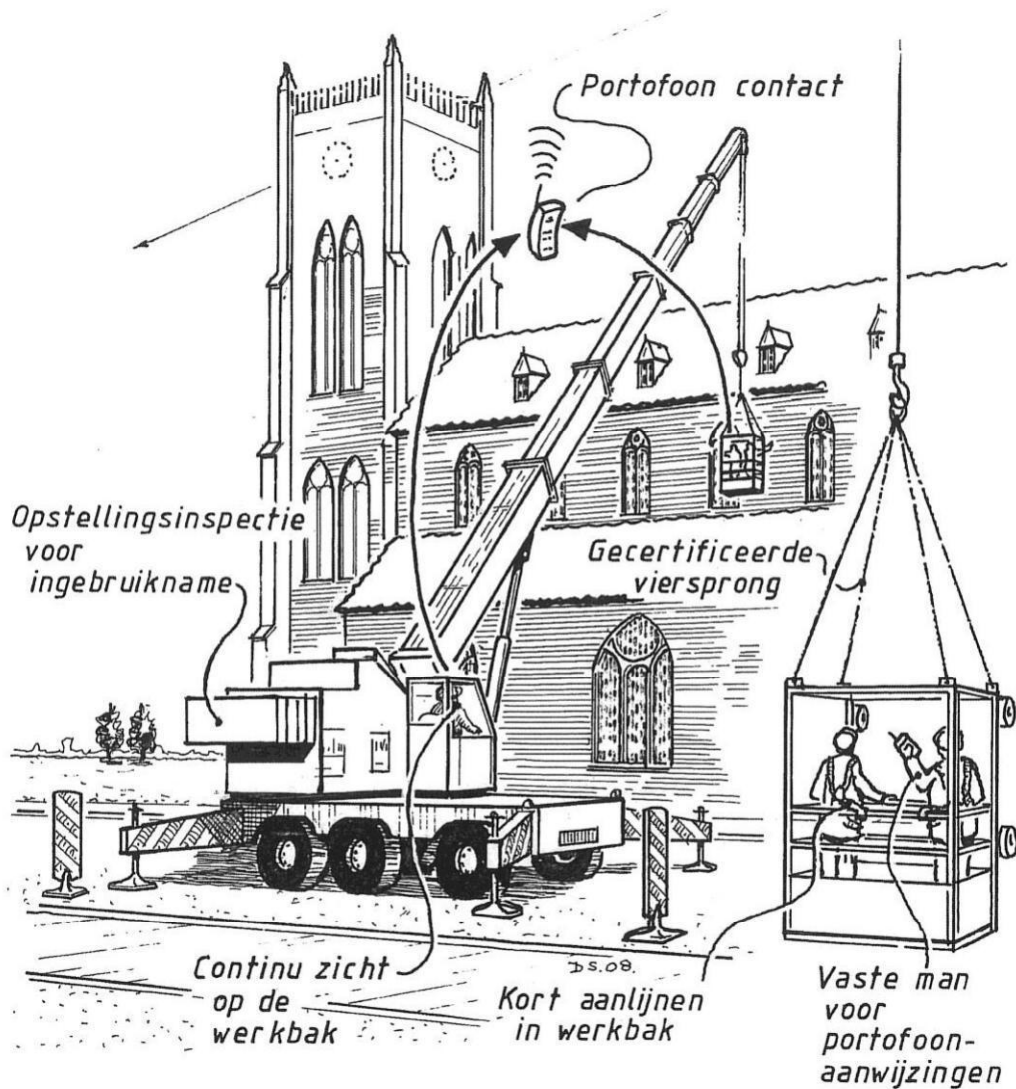
Werkbak (merk/nr.):	Gewicht :
Naam gebruiker :	Bedrijf :
Hijs-/hefwerktuig (merk/type/nr.):	Eigenaar :
Naam machinist :	Bedrijf :
Project :	Plaats :
Datum opstellingsinspectie :	

Indien één van de onderstaande vragen met "niet in orde" wordt beantwoord, dan is het gebruik van de werkbak niet toegestaan		in orde	niet in orde	n.v.t.
1. VEILIGHEID WERKBAK				
1.1 Is periodieke inspectie uitgevoerd (niet ouder dan 1 jaar) door een deskundige?	☐	☐		
1.2 Is de toegepaste viersprong in overeenstemming met het administratieboek/de gebruikershandleiding?	☐	☐		
1.3 Zijn de viersprong, stroppen, sluitingen en werkbak in goede staat en geborgd?	☐	☐		
1.4 Is de bevestiging van de werkbak aan hefinrichting van het hefwerktuig geborgd?	☐	☐		
2. VEILIGHEID HIJS- OF HEFWERKTUIG				
2.1 Is periodieke inspectie uitgevoerd (niet ouder dan 1 jaar) door een deskundige* (* voor mobiele kranen en torenkranen elke 2 ^e jaar en na een ingrijpende wijziging, door een gecertificeerde keuringsinstantie)	☐	☐		
2.2 Ten behoeve van het hijswerktuig				☐
2.2.1 Zijn hijskabel en -haak in goede staat?	☐	☐		
2.2.2 Zijn hijskabelbevestigingen aan trommel, wartel, hijschaak in goede staat?	☐	☐		
2.2.3 Werkt wartel soepel?	☐	☐		
2.2.4 Is de mogelijkheid van het dalen van de werkbak door middel van vrije val op het lierwerk uitgesloten?	☐	☐		
2.3 Ten behoeve van het hefwerktuig				☐
2.3.1 Worden bij montage werkbak alle bewegingen van het hefwerktuig geblokkeerd (met uitzondering van de rijd- en neigfunctie)?	☐	☐		
2.3.2 Is de werking van de hef- of daalbeweging door middel van de vrijgeefknop gecontroleerd en in orde bevonden?	☐	☐		
2.3.3 Blijkt uit het periodieke inspectierapport dat het hefwerktuig in combinatie met deze werkbak is beoordeeld?	☐	☐		
2.3.4 Wordt de voorgeschreven reductie gerealiseerd (50% van de toelaatbare heflast in de meest ongunstige stand)?	☐	☐		
3. GEBRUIKSBEPALINGEN				
3.1 Is er een harnasgordel met een korte lijn beschikbaar voor iedere gebruiker?	☐	☐		
3.2 Is de gebruiker continu aangeliend aan een vast punt in de werkbak?	☐	☐		
3.3 Is er vanuit de cabine van de kraan continu zicht op de werkbak of is er continu contact met portofoons?	☐	☐		
3.4 Wordt er alleen op het maaiveld in en uit de werkbak gestapt?	☐	☐		
3.5 Is de gebruikershandleiding van de werkbak op de werkplek aanwezig?	☐	☐		
3.6 Wordt de voorgeschreven reductie van de hijstabel gerealiseerd:				
- kranen op kraanbanen of vast opgesteld: 75% van de hijslast	☐	☐		
- overige kranen: 25% van de hijslast	☐	☐		

Opmerkingen / toelichting

Handtekening gebruiker : Handtekening machinist :

Toolbox Werkbak ingericht voor het vervoer van personen

Overige aandachtspunten

- Werkbak alleen gebruiken bij incidentele werkzaamheden van korte duur of met een spoedeisend karakter.
- In- en uitstappen op hoogte niet toegestaan.
- Werkbak gebruiken tot maximaal windkracht 6.

Presentielijst

Project:	
Gehouden door:	Functie:
Datum:	Onderwerp:

Naam	Bedrijfsnaam	Handtekening
Eventuele opmerkingen:		